

Halina Buk

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Katedra Rachunkowości

OBSZARY ZASTOSOWANIA KATEGORII WARTOŚCI GODZIWEJ NA DZIEŃ PRZEJŚCIA NA MSSF

Wprowadzenie

Wystąpienie szczególnych, często jednorazowych zdarzeń gospodarczych w przedsiębiorstwie jest okazją do zmiany stosowanych uprzednio zasad wyceny aktywów i pasywów, których dokonanie zgodnie z przepisami rachunkowości jest fakultatywne bądź nawet obligatoryjne. Do tego rodzaju zdarzeń należą transakcje na całych przedsiębiorstwach bądź zorganizowanych częściach przedsiębiorstwa w związku z ich nabyciem, łączeniem się czy podziałem, przekształcenia przedsiębiorstw w wyniku przyjaznych restrukturyzacji, postępowania upadłościowe czy likwidacyjne.

W opracowaniu rozwinięto problem wyceny bilansowej w sytuacji zmiany przez jednostkę gospodarczą stosowanych standardów sprawozdawczości finansowej. Celem badań jest weryfikacja korzyści i wad zastosowania kategorii wartości godziwej w dacie przejścia na MSSF z punktu widzenia różnych interesariuszy wysokiej jakości informacji finansowej prezentowanej w sprawozdaniach finansowych. Poszerzenie wiedzy na ten temat jest pożądane, zwłaszcza że coraz więcej spółek handlowych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie przechodzi ze stosowania Ustawy o rachunkowości na MSR/MSSF. Spółki te stosują zróżnicowaną politykę w zakresie zmiany zasad wyceny aktywów i pasywów, co rodzi określone konsekwencje nie tylko w dacie przejścia na MSSF, ale także w kolejnych okresach sprawozdawczych.

1. Wymogi formalne i zasady koncepcyjne przejścia z Ustawy o rachunkowości na MSSF

Polskie prawo dopuszcza zmianę dotychczas stosowanych przez jednostkę rozwiązań w rachunkowości na inne, ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego¹. Dotyczy to także przejścia z Ustawy o rachunkowości na MSSF bądź

¹ Por. art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Tekst jednolity Dz.U. z 2009 r., nr 152, poz. 1223.

zaprzestania stosowania MSR/MSSF i przejścia na Ustawę o rachunkowości. Zmiana dotychczas stosowanych rozwiązań wymaga również określenia w informacji dodatkowej wpływu tych zmian na sprawozdania finansowe wymagane innymi przepisami prawa, jeżeli zostały one sporządzone za okres, w którym powyższe rozwiązania uległy zmianie. W takim przypadku należy w sprawozdaniu finansowym jednostki za rok obrotowy, w którym zmiany te nastąpiły, podać przyczyny tych zmian, określić liczbowo ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnić porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

Kluczową kwestią merytoryczną są zasady prezentacji danych, zapewniające porównywalność sprawozdania finansowego. Porównywalność jest fundamentalną cechą jakościową sprawozdania finansowego, która pozwala użytkownikom zidentyfikować i zrozumieć podobieństwa i różnice między pozycjami wykazywanymi w sprawozdaniach finansowych. Dane sprawozdawcze o aktywach i pasywach na koniec roku obrotowego, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe, oraz dane o przychodach i kosztach, jak też o wpływach i wydatkach za ten rok obrotowy, powinny być porównywalne z odpowiednimi danymi sprawozdawczymi wynikającymi ze sprawozdania finansowego sporządzonego za poprzedni rok obrotowy.

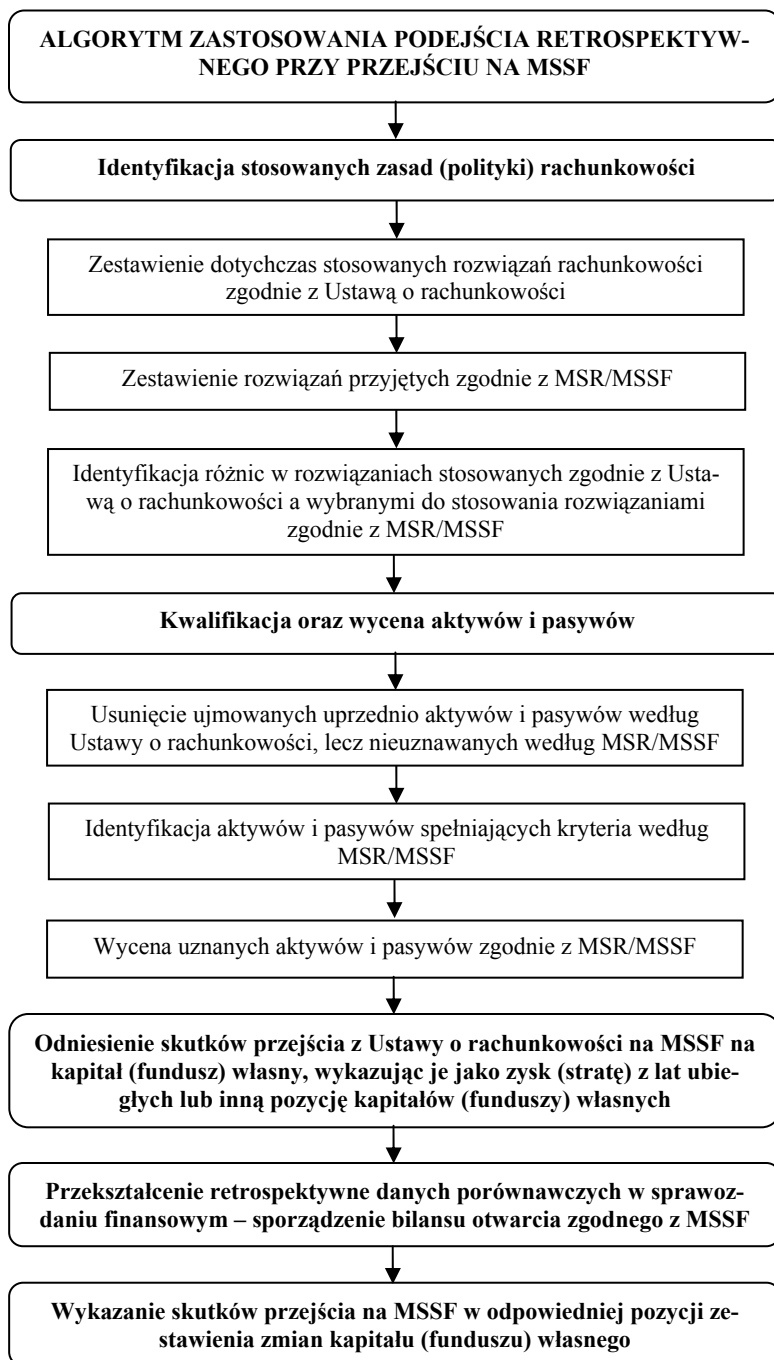
Nie ma pełnej dobrowolności w ujęciu zmian w zastosowanej przez jednostkę polityce rachunkowości. Zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*², MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*³ oraz KSR nr 7 *Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja*⁴, dobrowolne zmiany zasad (polityki) rachunkowości wymagają podejścia retrospektywnego, chyba że jest to niewykonalne w praktyce. Istotą podejścia retrospektywnego jest zastosowanie nowych zasad rachunkowości wobec transakcji, innych zdarzeń i warunków w taki sposób, jak gdyby zasady te były stosowane od zawsze. Dzięki takiemu podejściu zapewnia się prezentowanie porównywalnych danych najwcześniejszego okresu z danymi porównawczymi okresu sprawozdawczego.

Czynności związane ze zmianą zastosowanej polityki rachunkowości, zgodnie z podejściem retrospektywnym, przedstawiono na rys. 1. Kluczowymi czynnościami są takie jak: analiza stosowanych uprzednio i planowanych do stosowania rozwiązań rachunkowości, kwalifikacja aktywów i pasywów nieuznawanych i uznawanych według MSR/MSSF, identyfikacja, odniesienie skutków przejścia na MSSF w pozycji kapitałów własnych oraz przekształcenie retrospektywne danych porównawczych.

² *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF. Część A. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2011, s. A482, par. WP8.*

³ *Ibid.*, s. A65, par. 7.

⁴ Projekt KSR nr 7 Komitetu Standardów Rachunkowości poddany pod ocenę środowiska zawodowego.

Rys. 1. Czynności przy przejściu z Ustawy o rachunkowości na MSSF z zastosowaniem podejścia retrospektywnego

Ta ostatnia czynność sprowadza się ostatecznie do sporządzenia bilansu otwarcia zgodnego z MSSF. Analiza porównawcza powinna być przeprowadzana dla poszczególnych grup aktywów i pasywów.

Pierwsze sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF powinno być przejrzyste dla użytkowników i porównywalne na przestrzeni wszystkich okresów. Dla spełnienia tego celu MSSF 1 wymaga, aby jednostka zaprezentowała swoje ostatnie sprawozdanie finansowe⁵:

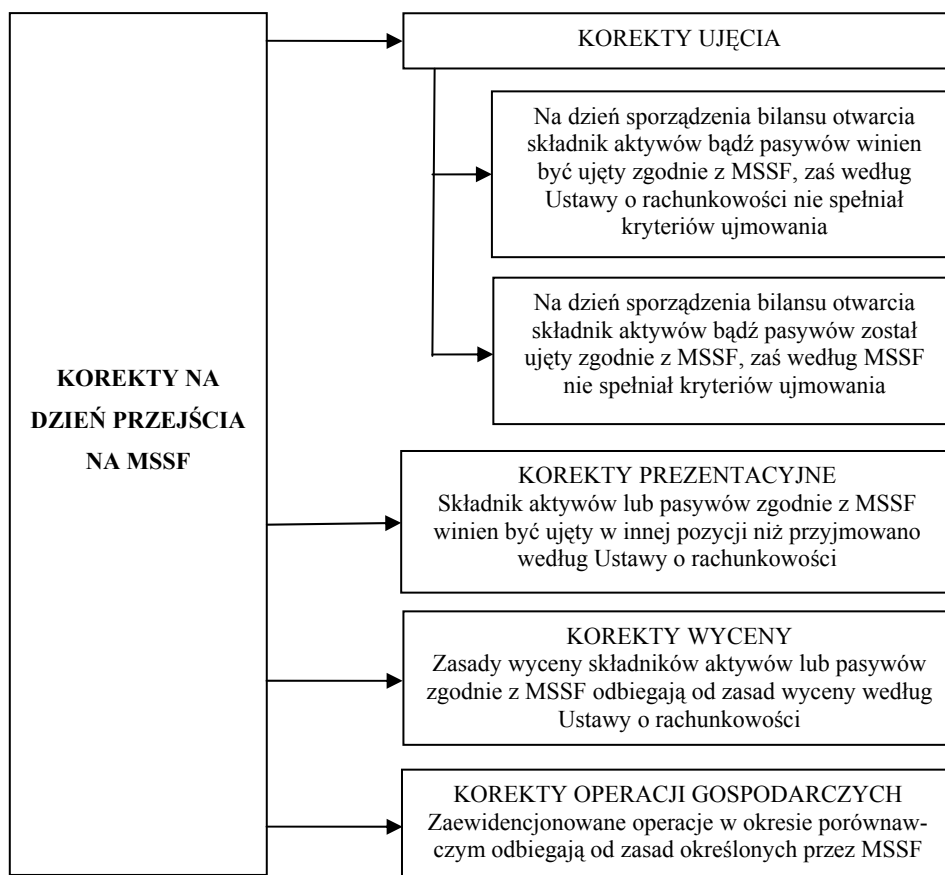
- zgodnie z krajowymi wymaganiami, które nie są spójne we wszystkich aspektach z MSSF,
- zgodnie z MSSF we wszystkich aspektach,
- zawierające wyraźne stwierdzenie o zgodności z niektórymi, ale nie wszystkimi MSSF,
- zgodnie z krajowymi wymaganiami niespójnymi z MSSF,
- zgodnie z krajowymi wymogami, z uzgodnieniem niektórych kwot do kwot ustalonych zgodnie z MSSF.

Przekształcenie retrospektywne danych porównawczych wiąże się nie tylko z przyjęciem innego nazewnictwa elementów sprawozdania finansowego czy samych pozycji sprawozdawczych, ale potencjalnie także ze zmianą stosowanych metod wyceny posiadanych aktywów i pasywów. Wynikające z tego tytułu korekty wartości pozycji bilansowych ujmuje się bezpośrednio na niepodzielony wynik finansowy lat ubiegłych lub ewentualnie na inną pozycję kapitałów (funduszy) własnych⁶.

Na podstawie przeprowadzonej analizy porównawczej stosowanych rozwiązań według Ustawy o rachunkowości i przewidywanych do stosowania na podstawie MSSF ujawnia się istotne różnice i odpowiednio uwzględnić w pierwszym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF. Na rys. 2 zestawiono grupy tych różnic skutkujące dokonaniem stosownych korekt.

⁵ Por. MSSF, s. A64, par. 3.

⁶ Por. MSSF 1, s. A67, par. 11; J. Gierusz, K. Gościniak, B. Zackiewicz: *MSSF 1. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*. Difin, Warszawa 2007, s. 45.

Rys. 2. Korekty na dzień sporządzenia bilansu otwarcia przy przejściu na MSSF

Należy podkreślić, że przekształcenie bilansu otwarcia sporządzonego według Ustawy o rachunkowości w bilans otwarcia sporządzony zgodnie z MSSF ma charakter statystyczny. Korekty związane z tym przekształceniem nie są ewidencjonowane w księgach rachunkowych okresu porównawczego ani w dniu przejścia na MSSF. Księgi tych okresów powinny być zamknięte. Natomiast rzeczywiste zapisy księgowe stosownych korekt mają miejsce w bieżącym okresie, objętym pierwszym sprawozdaniem sporządzonym zgodnie z MSSF. Odpowiadają one sumie skumulowanych korekt bilansu otwarcia według MSSF oraz korekt operacji okresu porównawczego⁷. Jeżeli chodzi o korekty operacji gospodarczych, to w praktyce polskiej z reguły dotyczyły one ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntów.

⁷ P. Serbiński: *MSSF nr 1 – zasady wdrożenia MSSF jako punkt wyjścia do prowadzenia rachunkowości (dalsze rozważania)*. „Buchalter” 2005, nr 17.

Znaczące odmienności w ujęciu i metodach wyceny pozycji bilansowych według polskich i międzynarodowych standardów rachunkowości występują w odniesieniu do następujących grup aktywów:

- rzeczowych aktywów trwałych,
- nieruchomości inwestycyjnych,
- rzeczowych składników obrotowych,
- wartości niematerialnych,
- należności, pożyczek i zobowiązań niezaliczonych do instrumentów finansowych,
- inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych,
- rezerw na świadczenia pracownicze,
- umów leasingowych.

Szczególnym wyróżnikiem weryfikacji wyceny wartości aktywów i pasywów w związku z przejściem na MSSF jest możliwość zastosowania wartości godziwej bądź innej szacunkowej wartości.

MSSF 1 dopuszcza pewne zwolnienia ze stosowania wymogów dotyczących przekształcenia danych porównawczych. Przewiduje także zwolnienia z zasady retrospektywnego przekształcenia bilansu otwarcia sporządzanego na dzień przejścia na MSSF. Pewne zwolnienia są obligatoryjne, a inne fakultatywne⁸.

2. Wskazówki szacowania wartości godziwej aktywów trwałych na dzień przejścia na MSSF

Zgodnie z MSSF 1 par. 135, jednostka może zdecydować się na to, aby na dzień przejścia na MSSF wyceniać niektóre składniki aktywów w wartości godziwej i stosować też wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na ten dzień.

Należy podkreślić, że MSSF nie wymagają szczegółowej, perfekcyjnej wyceny zasobów majątkowych. Z treści par. 136 MSSF 1 wynika, że jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może zdecydować się na przyjęcie przeszacowania składników rzeczowych aktywów trwałych na dzień lub przed dniem przejścia na MSSF, jako zakładanego kosztu ustalonego na dzień przeszacowania, o ile przeszacowanie na dzień jego dokonania było w ogólnym zarysie porównywalne do:

- wartości godziwej lub
- kosztu lub zamortyzowanego kosztu ustalonego zgodnie z MSSF, skorygowanego w celu odzwierciedlenia na przykład zmian w ogólnym lub szczegółowym indeksie cen.

Przy wyborze tych alternatywnych *de facto* rozwiązań jednostka może kierować się pewnymi przewidywanymi wydarzeniami, takimi jak prywatyzacja lub pierwsze wprowadzenie do publicznego obrotu.

⁸ Por. MSSF 1, par. 13-34.

Dokonanie poprawnej, wiarygodnej wyceny wartości środków trwałych lub nieruchomości inwestycyjnych według wartości godziwej lub zamortyzowanego kosztu jest bardzo subiektywne. Najczęściej w tym celu korzysta się z usług specjalistów i uprawnionych rzeczoznawców majątkowych. Obecnie obowiązujące standardy rachunkowości nie podają bardziej szczegółowych wskazówek szacowania wartości godziwej, które byłyby użyteczne przy przejściu na MSSF i sporządzeniu bilansu otwarcia. Podstawę wyceny wartości godziwej dla wybranych grup składników aktywów w procedurze sporządzenia sprawozdania finansowego po raz pierwszy zgodnie z MSSF przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Wskazówki szacowania wartości godziwej wybranych grup aktywów

Składnik aktywów	Źródło wskazówki	Podstawa wyceny wartości godziwej
Grunty oraz budynki	MSR 16, par. 32	Wycena oparta na ewidencji transakcji rynkowych, dokonywanej zwyczajowo przez profesjonalnych rzeczoznawców.
Maszyny i urządzenia	MSR 16, par. 32	Wartość rynkowa ustalona na podstawie wyceny rzeczoznawców.
	MSR 16, par. 33	W przypadku braku ewidencji transakcji rynkowych dokumentujących wartość godziwą z powodu szczególnego charakteru maszyn i urządzeń oraz w związku z tym, że pozycje rzeczowych aktywów trwałych są rzadko sprzedawane osobno, konieczne może być oszacowanie wartości godziwej metodą dochodową lub zamortyzowanego kosztu zastąpienia.
Aktywa niematerialne	MSR 38, par. 78	Cena rynkowa, o ile dane aktywa niematerialne są przedmiotem obrotu.
	MSR 38, par. 81	Jeżeli nie istnieje aktywny rynek na dane składniki wartości niematerialnych, to stosowanie modelu wartości przeszacowanej: wykazanie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o późniejsze łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i późniejsze łączne straty z tytułu utraty wartości.
Nieruchomości inwestycyjne będące przedmiotem leasingu	MSR 40, par. 40	Wysokość przychodów z czynszów z aktualnych umów leasingu, rynkowa ocena przychodów z czynszów z przyszłych umów leasingowych.
Nieruchomości inwestycyjne	MSR 40, par. 45	Pochodzące z aktywnego rynku aktualne ceny rynkowe podobnych nieruchomości inwestycyjnych, które są podobnie zlokalizowane, znajdują się w takim samym stanie, są leasingowane na podobnych zasadach lub też służą podobnym celom określonym w innych umowach.
	MSR 40, par. 46	Przy braku aktualnych cen pochodzących z aktywnego rynku: – występujące na aktywnym rynku aktualne ceny nieruchomości o innym celu lub charakterze, będących w innym stanie i inaczej zlokalizowanych;

Cd. tabeli 1

	MSR 40, par. 46	<ul style="list-style-type: none"> – niedawne ceny z mniej aktywnego rynku, po skorygowaniu ich o wszelkie zmiany warunków ekonomicznych, które nastąpiły od czasu przeprowadzenia analizowanych transakcji zawartych w tych cenach; – projekcje zdyskontowanego przepływu środków pieniężnych, opartych na warunkach zawartych we wszystkich podpisanych umowach leasingu, innych umowach oraz dowodach zewnętrznych, takich jak aktualne ceny rynkowe najmu podobnych obiektów.
--	--------------------	---

W przedmiotowej materii dokonano już ważnych zmian w regulacjach rachunkowości. Mianowicie z dniem 1 stycznia 2013 roku przyjmuje się do stosowania MSSF 13 *Mierzenie wartości godziwej*, który został opublikowany przez Fundację Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w maju 2011 roku. Standard ten nie został jeszcze przyjęty do porządku prawnego Unii Europejskiej.

MSSF 13 zawiera jednolite objaśnienia i wymogi ustalania wartości godziwej. Oprócz tego wprowadza nową definicję wartości godziwej, różniącą się od aktualnie wielokrotnie przytaczanych w MSR/MSSF. W tabeli 2 zestawiono definicje wartości godziwej według różnych standardów.

Tabela 2

Definicje wartości godziwej według różnych standardów

Podstawa prawna	Definicja
Ustawa o rachunkowości, art. 28 ust. 6	Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami.
MSR 2, MSR 16 – MSR 21, MSR 32, MSR 38, MSR 40 – MSR 41, MSSF 1, MSSF 3 – MSSF 9	Kwota, za jaką składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane pomiędzy poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji.
MSSF 2	Kwota, za jaką składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, zobowiązanie uregulowane, a przyznany instrument kapitałowy wymieniony pomiędzy poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji.
MSSF 13	Cena, która byłaby otrzymana w wyniku sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona za przeniesienie zobowiązania w zwyczajnej transakcji między uczestnikami rynku w dniu wyceny.

Istotne wyróżniki definicji wartości godziwej i wskazówki dla jej szacowania według MSSF 13 są następujące⁹:

- należy rozpatrywać potencjalną transakcję z punktu widzenia uczestnika rynku, a nie z punktu widzenia konkretnej jednostki gospodarczej. Takie założenie obiektywizuje wycenę, szczególnie gdy uwzględni się rynek główny, odpowiedni i najkorzystniejszy dla danego składnika aktywów czy zobowiązań;
- należy rozważać transakcję zwyczajną, a więc taką, która zakłada ekspozycję składnika na rynku przez okres wystarczająco długi, aby można było przeprowadzić czynności marketingowe zwyczajowo właściwe dla danych składników aktywów czy zobowiązań. Nie rozpatruje się transakcji wymuszonej, a więc dokonywanej w przypadku wymuszonej likwidacji czy wyprzedaży celem spłacenia długów;
- należy przyjmować cenę wyjściową transakcji, czyli cenę, która byłaby otrzymana lub zapłacona w wyniku sprzedaży składnika aktywów czy zobowiązań;
- w przypadku zobowiązań sposób wyceny powinien odzwierciedlać własne ryzyko kredytowe jednostki w możliwościach spłaty zobowiązań.

3. Analiza zmian w wartościach aktywów i pasywów w wyniku przejścia na MSSF

W większości przypadków przejścia jednostek z Ustawy o rachunkowości na MSSF obserwuje się dokonywanie zmian w wartościach aktywów i pasywów oraz ujawnianie różnic z tym związanych. Skutki takich zmian przeanalizowano na przykładzie spółki giełdowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Spółka ta pierwsze pełne roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządziła zgodnie ze standardami MSSF za 2011 rok. Ostatnim dostępnym sprawozdaniem finansowym Spółki sporządzonym zgodnie z polskimi standardami rachunkowości, zdefiniowanymi w Ustawie o rachunkowości, było sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku. W celu zapewnienia porównywalności danych za datę przejścia na MSSF przyjęto dzień 1 stycznia 2010 roku. Zgodnie z MSSF 1, sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w taki sposób, jak gdyby Spółka zawsze stosowała MSSF.

Przejście na MSSF wymagało dokonania następujących uzgodnień pozycji sprawozdawczych pomiędzy dotychczas stosowanymi a nowymi standardami sprawozdawczości finansowej:

- kapitałów własnych i aktywów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku oraz wyniku netto za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku i

⁹ Por.: www.ey.com, dostęp: 16.04.2012; www.deloitte.com, dostęp: 16.04.2012.

- kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2010 roku sporządzonych zgodnie z polskimi i z międzynarodowymi standardami rachunkowości.

Syntetyczne zestawienie różnic pomiędzy danymi sprawozdawczymi w odpowiednich datach według różnych standardów przedstawiono w tabeli 3. W przypadku analizowanej spółki skutek przejścia z polskich standardów rachunkowości na międzynarodowe wykazano w okresie porównawczym (czyli na początek i koniec 2010 roku oraz za tenże rok obrotowy) łącznie zmniejszenia wartości kapitałów własnych i aktywów.

Tabela 3

Różnice w danych sprawozdawczych według różnych standardów (w PLN)

Wyszczególnienie	Kapitały własne na dzień 1 stycznia 2010	Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2010	Zysk netto za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010	Aktywa na dzień 31 grudnia 2010
Dane wykazane w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości	26 935 055 802,19	28 519 569 847,10	2 920 423 465,45	32 002 907 058,55
1. Wycena rzeczowych aktywów trwałych	129 504 144,48	123 226 040,37	(6 278 104,11)	152 130 914,04
2. Wycena wartości niematerialnych	5 404 042,07	4 539 983,99	(864 058,08)	5 604 918,50
3. Wycena instrumentów finansowych	(197 730 903,87)	(206 123 683,85)	(8 473 516,70)	(206 688 045,07)
4. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze	188 038,26	248 088,42	60 050,16	(58 193,58)
5. Prezentacja netto podatku odroczonego	-	-	-	(61 701 615,93)
6. Prezentacja netto funduszy socjalnych	-	-	-	(4 539 994,77)
7. Pozostałe	-	-	10 438,00	-
Efekt zastosowania nowych zasad rachunkowości – razem	(62 634 679,06)	(78 109 571,07)	(15 545 190,73)	(115 252 016,81)
Dane wykazane w sprawozdaniu finansowym sporządzonym za 2011 rok zgodnie z MSSF	26 872 421 123,13	28 441 460 276,03	2 904 878 274,72	31 887 655 041,74

Źródło: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zgodne z MSSF (w PLN)

W tabeli 3 wykazano, że w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF, w porównaniu ze sprawozdaniem sporządzonym według Ustawy o rachunkowości, skutki są następujące:

- na dzień 1 stycznia 2010 roku kapitały własne zmalały o 62 634,7 tys. PLN,
- na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitały własne zmalały o 78 109,6 tys. PLN,
- zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku zmalał o 15 545,2 tys. PLN,
- aktywa na dzień 31 grudnia 2010 r. zmalały o 115 253,0 tys. PLN.

Jak już uprzednio zaznaczono, w księgach rachunkowych Spółki nie dokonuje się żadnych zapisów księgowych w związku z przeszacowaniem składników aktywów i zobowiązań na okoliczność zmiany zasad rachunkowości. Konsekwencją dokonanego przeszacowania jest ujawnienie w sprawozdaniu finansowym za 2011 rok danych porównawczych, a więc za 2010 rok (na koniec i początek roku) wycenionych według zmienionych zasad sprawozdawczości finansowej.

Największe różnice wystąpiły w odniesieniu do wyceny instrumentów finansowych. Przyczyną tego stanu rzeczy była odmienność ujęcia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych wycenianych według kosztu. Spółka w sprawozdaniu sporządzonym za 2010 rok dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego posiadanych udziałów w dwóch spółkach. Natomiast zgodnie z MSR 39 par. 66 straty z tytułu utraty wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych wycenianych według kosztu nie podlegają odwróceniu.

W przypadku badanej spółki okazało się, że stosowana polityka rachunkowości przed przejściem na MSSF była bardziej liberalna, istotne wielkości ekonomiczne przyjmowały wyższe wartości. Nie należy tej tezy jednak uogólniać dla wszystkich przypadków.

Literatura

- Gierusz J., Gościński K., Zackiewicz B.: *MSSF 1. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*. Difin, Warszawa 2007.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF. Część A. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce*, Warszawa 2011.
- Serbiński P.: *MSSF nr 1 – zasady wdrożenia MSSF jako punkt wyjścia do prowadzenia rachunkowości (dalsze rozważania)*. „Buchalter” 2005 nr 17.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dz.U. z 2009 r., nr 152, poz. 1223.

THE AREAS APPLICATION OF THE FAIR VALUE CATEGORY AT THE DATE OF TRANSITION TO IFRS's

Summary

Transition from national to international accounting standards needs many additional reporting activities, that can change the view of the financial situation in comparison with the state before transition. Changes of use accounting qualify to retrospective valuing many groups of assets at fair value. That is why, comparative date presented in the financial statement for this period are different from date the same information presented as comparative date last period. Especially, financial analytics need to take this fact into consideration.